

Ansökan/anmälan om behov av god man p.g.a. hälsoskäl (11 kap. 4 § föräldrabalken)

1. Person ansökan/anmälan gäller, Namn		Personnummer
Adress		Telefonnummer
Postnummer	Postadress	
Vistelseadress, om annan än ovan		
2. I vilken omfattning/med vad behöver ovan nämnd person hjälp?		
☐ Bevaka rätt (Rättsliga angelägenheter) ☐ Förvalta egendom (Ekonomiska angelägenheter) ☐ Sörja för person (Personliga angelägenheter)		
eller		
☐ Bevaka rätt angående <i>särskild angelägenhet</i> (om behovet bara gäller speciell rättshandling eller liknande), nämligen:		
.....		
Vem sköter ekonomin i dagsläget?		
Finns det någon fullmakt avseende ekonomin? ☐ Ja ☐ Nej		
Om ja, vad gör att det inte är tillräckligt med fullmakt? Vem är fullmakten utställd på?		
.....		
3. Vilka omständigheter gör att ovan nämnd person har behov av god man (fysiskt/psykiskt funktionshinder eller andra svårigheter) och på vilket sätt visar sig problemen?		
.....		
.....		
.....		
4. Uppgifter om boende, ev kontaktperson inom hemtjänst, särskilt boende, boendestöd mm (ange även telefonnr)		
.....		
.....		
5. Andra myndighets- och sjukvårdskontakter t.ex. biståndsbedömare mm inom socialtjänsten, LSS- handläggare, kurator, läkare/sjuksköterska mm (ange även telefonnr)		
.....		
.....		

6. Namn, adress, telefonnr och släktskap till närmast anhöriga

.....
.....

7. Förslag på god man

Namn

Personnummer

Adress

Postnummer

Postadress

Telefon dagtid/kväll

Mobiltelefon

8. Underskrift

Ort och datum

Underskrift

Namnförtydligande

Telefon

Mobiltelefon/telefon dagtid

Ansökan/anmälan om god man gjord av

Nära anhörig:
(relation)

Annan:
(befattning)

Av 11 kap. § 4 föräldrabalken framgår följande: Om någon på grund av sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller liknande förhållande behöver hjälp med att bevaka sin rätt, förvalta sin egendom eller sörja för sin person, skall rätten, om det behövs, besluta att anordna godmanskap för honom eller henne. Ett sådant beslut får dock inte meddelas utan samtycke av den för vilken godmanskap skall anordnas, om inte den enskildes tillstånd hindrar att hans eller hennes mening inhämtas.

Ansökan eller anmälan

Ansökan om förordnande av god man får göras av den som ansökan gäller, dennes maka/make/sambo och närmaste släktingar, dvs. bröstarvingar, föräldrar och syskon. Andra personer är inte formellt behöriga att ansöka om god man. De kan emellertid anmäla behov av god man till överförmyndarnämnden eller tingsrätten.

ARVODE till god man beslutas av överförmyndarnämnden. **Enligt lag skall arvodet som huvudregel betalas av den enskildes egna medel.**

☒ OBS! VIKTIGT!

Till ansökan/anmälan om behov av god man skall bifogas

- **Läkarintyg**, om den enskilde på grund av sitt hälsotillstånd inte kan samtycka till godmanskap
- **Personbevis** beträffande den ansökan gäller *och* den som föreslagits som god man
- **Social utredning**, om inte utförliga uppgifter lämnats i ansökan/anmälan eller läkarintyg

Blanketten skickas till Överförmyndarförvaltningen, Västerås stad, 721 87 Västerås

VÄSTERÅS STAD ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN

INFORMERAR

ANSÖKAN OM GOD MAN ELLER FÖRVALTARE PÅ GRUND AV HÄLSOSKÄL

För att en god man eller förvaltare ska kunna förordnas för någon krävs att vissa enligt lag angivna förutsättningar är uppfyllda. En ansökan om god man eller förvaltare, eller anmälan om att sådant behov föreligger, måste därför innehålla vissa uppgifter. Till ansökan eller anmälan måste dessutom vissa handlingar bifogas. Nedan lämnas en beskrivning av vilka förutsättningar som ska vara uppfyllda och vilka uppgifter och handlingar som ansökan eller anmälan ska innehålla för att ärendet ska kunna behandlas av överförmyndarnämnden. I slutändan är det emellertid alltid tingsrätten som fattar beslut om huruvida godmanskap eller förvaltarskap enligt nedan angivna fall ska anordnas.

GOD MAN (11 kap 4 § föräldrabalken)

Om en person har svårt att till exempel klara av att betala sina räkningar eller liknande kan detta oftast lösas genom en fullmakt. Det är ett enkelt och smidigt förfarande. Om man på grund av sjukdom eller motsvarande inte längre kan skriva en fullmakt eller inte har någon man litar tillräckligt på kan det bli aktuellt med godmanskap.

Lagen anger att om någon på grund av sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller liknande behöver hjälp med att bevaka sin rätt, förvalta sin egendom eller sörja för sin person så ska rätten förordna god man om det behövs.

För att god man ska kunna förordnas krävs att den det gäller själv ansöker om god man eller samtycker till att god man förordnas. Om personen på grund av sitt hälsotillstånd inte kan lämna sitt samtycke till godmanskapet krävs att läkarintyg utfärdas som styrker detta förhållande.

FÖRVALTARE (11 kap 7 § föräldrabalken)

I vissa fall räcker det inte med ett godmanskap för att hjälpa en person på ett tillfredsställande sätt. Om en person är ur stånd att vårda sig eller sin egendom kan rätten förordna en förvaltare. Genom att en förvaltare förordnas mister man hela eller delar av sin rättshandlingsförmåga. Ett förvaltarskap är således en mycket ingripande åtgärd och får därför endast anordnas om det inte är tillräckligt att god man förordnas. Behovet av förvaltarskap ska alltid styrkas genom läkarintyg eller likvärdig utredning. Förvaltarskap är emellertid inte beroende av att den enskilde samtycker till åtgärden.

VEM KAN ANSÖKA OM GOD MAN ELLER FÖRVALTARE

Ansökan

Ansökan om god man eller förvaltare får göras av den enskilde själv, av dennes make eller sambo, närmaste släktingar och av överförmyndar-nämnden. Som närmaste släktingar anses, förutom maka/make, bröstarvingar, föräldrar och syskon.

Ansökan kan skickas direkt till Västmanlands tingsrätt, Box 40, 721 04 Västerås eller till Överförmyndarförvaltningen, Västerås Stad, 721 87 Västerås.

Anmälan

Anmälan om behov av god man eller förvaltare kan göras av kuratorer, hemtjänstpersonal, biståndshandläggare, bankpersonal, avlägsna släktingar med flera. En anmälan om behov av godmanskap eller förvaltarskap bör ges in till överförmyndarnämnden. Nämnden tar därefter ställning till om förutsättningar finns för att hos tingsrätten ansöka om ställföreträdarskap.

ANSÖKAN ELLER ANMÄLAN SKA INNEHÅLLA

En ansökan eller anmälan om god man eller förvaltare ska innehålla följande

- Begäran om anordnande av godmanskap eller förvaltarskap
- Förordnandets omfattning: förvalta egendom, bevaka rätt, sörja för person (se mer om detta nedan)
- Utförliga skäl till begäran om godmanskap eller förvaltarskap eller orsaken till att behov föreligger
- Personuppgifter avseende sökanden och/eller den som ska omfattas av godmanskapet eller förvaltarskapet

- Förslag på god man eller förvaltare (vilket inte är obligatoriskt men påskyndar förfarandet högst avsevärt) och personuppgifter beträffande denne
- Uppgifter om eventuella barn och närmaste släktingar
- Underskrift av den som gör ansökan eller anmälan

HANDLINGAR SOM SKA BIFOGAS

Nedan angivna handlingar ska alltid bifogas en ansökan eller anmälan om behov av godmanskap eller förvaltarskap

- Personbevis avseende den som ska ha god man eller förvaltare, vilket visar dennes eventuella barn; s.k. personbevis med personbild
- Personbevis på föreslagen god man eller förvaltare
- Social utredning eller skriftligt utlåtande från kurator, hemvårdschef, biståndsbedömare eller liknande, som styrker behovet av god man eller förvaltare
- Skriftligt samtycke från den som ska ha god man eller förvaltare (om det är möjligt)
- Läkarintyg, vilket alltid krävs om den enskildes hälsotillstånd är sådant att dennes samtycke till godmanskapet inte kan hämtas in. Vid *förvaltarskap* krävs *alltid* läkarintyg eller likvärdig utredning
- Skriftligt yttrande/samtycke från närstående, t ex make/sambo, barn

När den enskilde själv ansökt om god man eller förvaltare, eller har medgivit att god man eller förvaltare förordnas, finns inte något formellt krav på skriftligt yttrande från närstående. – Om någon annan än den som ska omfattas av godmanskap eller förvaltarskap ansöker, eller endast anmälan av behov om godmanskap/förvaltarskap givits in till nämnden, kan skriftligt yttrande från närstående med fördel bifogas. Sådana uppgifter förkortar i många fall handläggningstiden.

Personbevis är nödvändigt bl. a. för att överförmyndarnämnden och tingsrätten ska kunna avgöra om den är behörig att behandla ärendet.

Övriga handlingar i förekommande fall

Om förslag på god man eller förvaltare finns är det lämpligt att till ansökan eller anmälan bifoga en handling vari framgår att den föreslagne personen skriftligen åtar sig att utföra uppdraget.

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDENS HANDLÄGGNING

Handläggningen av ansökan eller anmälan är avgiftsfri. Om handlingarna inte är kompletta föreläggs den som gjort ansökan eller anmälan att inkomma med kompletteringar. När handlingarna är kompletta och överförmyndarnämnden bedömer att förutsättningar för godmanskap eller förvaltarskap föreligger så lämnas ärendet över till tingsrätten för beslut. När tingsrätten fattat beslut om att anordna godmanskap eller förvaltarskap utfärdar överförmyndarnämnden ett registerutdrag om ställföreträdarskap. Överförmyndarnämnden har därefter att utöva tillsyn över den verksamhet som gode mannen eller förvaltarens utövar.

VAD INNEBÄR UPPDRAGET SOM GOD MAN/FÖRVALTARE

Uppdraget kan innefatta

Att bevaka rätt t.ex. bevaka den enskildes intressen i samband med ansökningar, myndighetskontakter, tecknande av kontrakt, arvskifte och liknande.

Att förvalta egendom, t.ex. sköta den enskildes ekonomi, betala räkningar, placera kapital, ordna avbetalningsplaner för skulder etc. Uppdraget kan också begränsas till att avse en begränsad del av huvudmannens tillgångar som t.ex. en fastighet

Att sörja för person, t.ex. se till att huvudmannen får en fungerande hemtjänst, social omvårdnad, m.m.

Omfattningen av uppdraget är naturligtvis helt beroende av huvudmannens behov och vilka tillgångar huvudmannen disponerar.

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDENS KONTROLL

Som ett led i den kontroll överförmyndarnämnden är skyldig att utöva ska gode mannen eller förvaltaren när uppdraget påbörjas enligt lag upprätta en förteckning över huvudmannens samtliga tillgångar och skulder. Därefter ska varje år en årsräkning med uppgift om årets samtliga inkomster och utgifter samt tillgångar och skulder vid periodens början och slut inges till överförmyndarnämnden. När uppdraget är slutfört, t.ex. när huvudmannen avlidit eller ställföreträdarskapet annars upphört, ska en sluträkning ges in till överförmyndarnämnden. Kravet på redovisning medför att gode

mannen eller förvaltaren löpande måste bokföra alla transaktioner som utförs för huvudmannen och spara alla verifikationer.

Vissa mer omfattande åtgärder som köp och försäljning av fastighet, bostadsrätt, upptagande av lån, vissa typer av medelsplaceringar med flera åtgärder kräver enligt lag särskilt godkännande av överförmyndarnämnden.

ARVODESREGLER

En god man eller förvaltare har rätt till ett skäligt arvode för uppdraget och ersättning för de utgifter som varit skäligen påkallade. Överförmyndarnämnden fattar beslut om arvodet och kostnadsersättningens storlek och även om vem som ska betala arvodet och kostnadsersättningen.

Enligt huvudregel är det huvudmannen (den som har god man eller förvaltare) som skall betala arvodet och ersättningen för utgifter.

Huvudmannen är skyldig att betala arvodet om denne har beräknade inkomster eller tillgångar som överstiger vissa gränsbelopp under det år uppdraget utförs. Undantag från betalningsskyldigheten kan endast göras om det finns särskilda skäl. Om inkomsterna eller tillgångarna överstiger gränsbeloppen men inte med så mycket att det täcker hela arvodet, görs en fördelning mellan huvudmannen och staden. Gränsbeloppen för år 2007 är 106 795 kr för inkomster och 80 600 kr för tillgångar.

Överförmyndarnämndens arvodesättning följer i huvudsak riktlinjer som utarbetats av Sveriges Kommuner och Landsting. Till hjälp vid bedömningen av arvodets storlek har överförmyndarnämnden årsräkningen som ger en bild av förvaltningens omfattning och svårighetsgrad. Dessutom lämnar gode mannen eller förvaltaren in en redogörelse för årets olika insatser beträffande bland annat uppdraget att sköta huvudmannens personliga angelägenheter. Avgörande för överförmyndarnämndens beslut är även förordnandets omfattning. Omfattar uppdraget både ekonomiska och personliga angelägenheter kan arvode utgå för båda delarna om detta begärs.

Ett separat informationsblad om tillämpade arvodesregler kan beställas av nämndens kansli eller hämtas på överförmyndarförvaltningens hemsida.

Ansökningshandlingar m.m. och övrig information finns att hämta på överförmyndarförvaltningens hemsida:

www.vasteras.se/overformyndaren

Översikt av några viktiga skillnader mellan godmanskap och förvaltarskap p.g.a. hälsoskäl

<p>Den som är god man eller förvaltare verkar som ställföreträdare för den sjuke. Uppdraget kan omfatta en vuxen persons rättsliga, ekonomiska eller personliga angelägenheter. Beslut om godmanskap eller förvaltarskap fattas av <i>tingsrätten</i>. Även uppdragets omfattning bestäms av rätten.</p> <p>Om den sjukes hjälpbehov kan tillgodoses på något annat sätt, t.ex. genom någon anhörig eller en fullmäktig, skall godmanskap eller förvaltarskap inte beslutas.</p>	
God man	Förvaltare
Frivilligt	Tvångsåtgärd
Om den sjuke kan lämna samtycke till godmanskapet kan annan utredning än läkarutlåtande många gånger ligga till grund för beslutet, t.ex. yttrande från socialtjänsten eller vårdinrättning o.s.v.	Till grund för beslut om förvaltarskap skall rätten alltid inhämta läkarintyg eller likvärdig utredning om den sjukes hälsotillstånd.
-	I kompletterande utredning skall finnas stöd för att det finns risk för att den sjuke vidtar dispositioner till skada för sig själv.
-	Innan tingsrätten fattar beslut om förvaltarskap utser domstolen en rättsutbildad person (oftast advokat eller biträdande jurist) med uppdrag att föra den sjukes talan i domstolsförandet.
Muntligt sammanträde i rätten är mycket ovanligt.	Om den sjuke motsätter sig förvaltarskap kallar tingsrätten till muntligt sammanträde i ärendet.
Den gode mannens åtgärder kräver den sjukes samtycke	Inom ramen för uppdragets omfattning är förvaltaren inte beroende av den sjukes samtycke för sina åtgärder utan har att handla på eget ansvar i den enskildes intresse och för dennes räkning.
Godmanskap kan upphöra på den sjukes egen begäran.	Upphörande av förvaltarskap kräver i regel stöd i läkarintyg eller likvärdig utredning som visar att förvaltarskap inte längre behövs.
<p>I starkt personliga angelägenheter har den gode mannen eller förvaltaren inte någon beslutanderätt gentemot den sjuke. Mot den sjukes vilja kan gode mannen eller förvaltaren därför inte bestämma i frågor som rör t.ex. hans eller hennes boende liksom innehållet i erbjuden vård.</p>	

Den gode mannens och förvaltarens arvode skall som regel betalas av den sjukes egna medel!

Samtycke till godmanskap

Jag samtycker till att godmanskap anordnas för mig och att

Namn, personnummer

förordnas som min god man att:

- bevaka min rätt
- förvalta min egendom
- sörja för min person

Jag är medveten om att om mina inkomster under det år när gode mannens uppdrag utförs *överstiger* 2,65 gånger prisbasbelopp, eller om mina banktillgångar under samma år *överstiger* två gånger prisbasbeloppet, skall gode mannens arvode betalas av mig.

Ort och datum

Underskrift

Namnförtydligande, personnummer

Godkännandehandlingen kan sändas till:

Överförmyndarnämnden

721 87 VÄSTERÅS

ÅTAGANDE

Härmed åtar jag mig att bli god man/förvaltare till nedanstående huvudman, med uppdrag att *bevaka dennes rätt, förvalta dennes egendom, samt sörja för dennes person* – i enlighet med den omfattning som tingsrätten eller överförmyndarnämnden beslutar.

Huvudman	
Namn:	Personnr:
Folkbokföringsadress:	
Vistelseadress:	

Förbindelse:

Jag förbinder mig att inte till ovidkommande avslöja vad jag som ställföreträdare kommer att få kunskap om beträffande min huvudmans ekonomiska och personliga förhållanden.

God man/Förvaltare	
..... Datum Underskrift Namnförtydligande
Personnummer:	Ev titel:
Adress:	
Postadress:	
Telefon bostad:	Telefon arbete:

Kom ihåg att bifoga två rekommendationsbrev!

Överförmyndarnämndens anteckningar:

Information om rekommendationsbrev

Som ett led i överförmyndarnämndens arbete med kvalitetssäkring av ställföreträdare skall varje ny god man eller förvaltare skicka in två rekommendationsbrev till nämnden. Kvalitetssäkringen följer av 11 kap. 12 § föräldrabalken vari stadgas att till god man eller förvaltare skall utses en **rättrådig, erfaren och i övrigt lämplig** man eller kvinna.

Rekommendationsbreven skall beskriva dig som person och din lämplighet att handha ekonomiska och rättsliga angelägenheter åt en hjälpbehövande person. Breven kan utfärdas av någon nära vän, arbetsgivare, arbetskamrat, lärare eller liknande med god kännedom om din person men ej av en nära anhörig. Innehållet i breven behöver inte vara omfattande men skall vara tillräckligt grundligt för att nämnden skall kunna göra en bedömning av din lämplighet.

Om nämnden finner dig lämplig för uppdraget som god man/förvaltare kommer du att få genomgå en utbildning i ämnet, varefter du kan bli aktuell som ställföreträdare.